

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło (przewodniczący)

SSN Piotr Prusinowski (sprawozdawca)

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa K. J.

przeciwko P. Spółce z o.o. w W.

o świadczenia z tytułu podróży służbowych - ryczałt za nocleg,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 listopada 2016 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Spółecznych w K.

z dnia 18 marca 2016 r., sygn. akt IX Pa .../15,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 18 marca 2016 r. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 6.661 zł, a także odrzucił skargę kasacyjną.

Przedmiotem postępowania było żądanie zapłaty 14.772,83 zł tytułem ryczałtów za noclegi. Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy w K. zasądził na rzecz powoda K. J. kwotę 6.661 zł, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Wyrok został zaskarżony „w całości” apelacją jedynie przez stronę pozwaną (P. Spółka z o.o.). Wartość przedmiotu zaskarżenia została określona na kwotę 14.772,83 zł. Wyrokiem z dnia 13 października 2015 r. Sąd Okręgowy w K.

oddalił apelację strony pozwanej. W skardze kasacyjnej pozwany określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 14.772,83 zł.

Sąd drugiej instancji zwrócił uwagę, że stosownie do treści art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niedopuszczalna w sprawach, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł. Wskazał, że strona pozwana skarżąc wyrok Sądu Rejonowego była pokrzywdzona orzeczeniem jedynie w zakresie punktu 1, tj. w kwocie 6.661 zł, zasądzonej na rzecz powoda. Nie była pokrzywdzona orzeczeniem w zakresie pkt 2 sentencji wyroku, wobec oddalenia powództwa. Zatem wartość przedmiotu zaskarżenia apelacyjnego wynosiła kwotę 6.661 zł i taka pozostaje na etapie postępowania kasacyjnego.

Z uwagi na powyższe, stosownie do art. 368 § 2 k.p.c. w związku z art. 25 § 1 k.p.c. i art. 398² k.p.c., Sąd Okręgowy sprawdził i ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na etapie postępowania kasacyjnego. Na zasadzie art. 398⁶ § 2 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzucił skargę kasacyjną. Nawiązał przy tym do poglądu wyrażonego w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014 nr 11, poz. 108, zgodnie z którym pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba, że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka.

Z orzeczeniem Sądu drugiej instancji nie zgodził się pozwany. W zażaleniu zarzucił naruszenie:

- art. 21 k.p.c. poprzez jego nie zastosowanie w sprawie;
- art. 187 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. poprzez jego nie zastosowanie w sprawie;
- art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia pomijającego wyjaśnienia pozwanego złożone na wezwanie sądu;
- art. 398⁶ § 6 k.p.c. w zw. z art. 398² § 1 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej spełniającej wszystkie wymagania wynikające z przepisów prawa.

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a nadto o zwrot kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów opłaty od zażalenia i kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

W odpowiedzi na obiekcje pozwanego należy przypomnieć, że powód już w pozwie domagał się kwoty 14.772,83 zł tytułem ryczałtów za noclegi za okres od 25 lutego 2013 r. do dnia 17 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wskazał w jakich datach odbywał przejazdy i na jakiej trasie. Po czym ustalił wartość ryczałtu według stawki obowiązującej w danym kraju i wyliczył kwotę 8.880,94 zł. Następnie kierując się art. 322 k.p.c. zasądził 75% tej należności, czyli 6.661 zł. Oznacza to, że w sprawie nie ma wątpliwości co do skonkretyzowania okresów i przejazdów, które zostały przez Sąd Rejonowy (a później Sąd Okręgowy) rozliczone (przez zasądzenie i oddalenie powództwa). W rezultacie uwagi skarżącego oparte na art. 21 k.p.c. i art. 187 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. są gołosłowne.

Konsekwencją powyższego jest również wniosek, że skarga kasacyjna po części dotyczy rozstrzygnięcia korzystnego dla pozwanego. Rację ma Sąd Okręgowy, że w tym zakresie skarga kasacyjna nie przysługuje. Nie można przy tym przemilczeć, że apelacja pracodawcy wprawdzie została wniesiona względem całości wyroku (a zatem również w części oddalającej powództwo), to jednak skarżący formułując wnioski wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości. Powstał zatem dysonans między zakresem zaskarżenia i wnioskami zawartymi w apelacji. W uzasadnieniu środka odwoławczego również nie podano jakie zarzuty wymierzono przeciwko pkt II wyroku Sądu Rejonowego. Wniosek z tego może być tylko jeden. Pozwany instrumentalnie podchodzi do czynników warunkujących dopuszczalność skargi kasacyjnej (art. 398² § 1 k.p.c.). Postawa tego rodzaju nie zasługuje na akceptację. Nie może być przecież tak, że strona celowo „skarży” korzystne dla niej rozstrzygnięcie, tylko po to, aby w przyszłości ziścił się warunek wartości przedmiotu zaskarżenia na poziomie równym lub przewyższającym kwotę dziesięciu tysięcy złotych.

Do powyższych rozważań trzeba dodać, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd uzależniający uprawnienie do wniesienia środka zaskarżenia od istnienia *gravamen*, czyli pokrzywdzenia strony orzeczeniem

sądu niższej instancji. Pokrzywdzenie to polega na niekorzystnej dla strony różnicy między zgłoszonym przez nią żądaniem a sentencją orzeczenia, wynikającej z porównania zakresu żądania z treścią rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 1936 r., C III 1030/35, OSN 1937 nr 1, poz. 11, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 1950 r., ŁC 990/50, PIP 1950 nr 2, s. 359, uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1997 r., I CKN 57/97, OSNC 1997 nr 11, poz. 166, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 1997 r., III CKN 152/97, LEX nr 50615, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2003 r., I CKN 382/01, LEX nr 109434, czy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., II CZ 22/06, LEX nr 196615). Pojęcie *gravamen* leży u podstaw konstrukcji środków zaskarżenia takich jak apelacja oraz nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi kasacyjnej. Wskazać należy, że przesłanką zaskarżenia orzeczenia w postępowaniu cywilnym jest istnienie interesu prawnego w kwestionowaniu orzeczenia. Interes prawny w zaskarżeniu orzeczenia, określany mianem *gravamen*, oznacza zatem pokrzywdzenie polegające na niekorzystnej dla strony różnicy między zgłoszonym przez nią żądaniem a sentencją orzeczenia, wynikającej z porównania zakresu żądania i treści rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2014 r., I UK 382/13, LEX nr 1467120). Analogicznie wygląda sytuacja prawna pozwanego, który ulega roszczeniu tylko w części.

Mając powyższe na względzie, okazuje się, że zarzut naruszenia art. 398⁶ § 6 k.p.c. w zw. z art. 398² § 1 k.p.c. nie jest trafny. Dlatego na podstawie art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.